

کج رفتاری و اوقات فراغت

(مطالعه موردی آسیبهای اجتماعی جوانان شهر تبریز)

دکتر سید محمد صادق مهدوی^۱، رقیه تمیز^۲

چکیده

مطالعه حاضر، بررسی و شناخت انواع آسیبهای اجتماعی موجود در اوقات فراغت جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله شهر تبریز از استان آذربایجان شرقی است (N=404) که با استفاده از روشهای تحقیق پیمایشی به کمک ابزار پرسشنامه و روش مصاحبه مبتنی بر گروه متمرکز، در مقطع زمانی تابستان ۱۳۸۷ اجرا گردید. در این تحقیق، نحوه گذران اوقات فراغت جوانان با معرفهای: فعالیتهای ورزشی، هنری، اجتماعی - فرهنگی - آموزشی، سرگرم کننده، علمی و عملی، با تاکید بر نقش آن در بروز انواع کج رفتاریها و آسیبهای اجتماعی، با شاخصهای متلک گفتن^[۱]، لمس جنسی^[۲] همجنس گرایی^[۳]، رابطه نامشروع با جنس مخالف^[۴]، مورد سنجش قرار گرفته است.

بخشی از مطالعه به بررسی و نقش آسیبهای اجتماعی، در پر کردن اوقات فراغت جوانان اختصاص داشت که در آن بیشترین فراوانی به ترتیب به متلک گفتن، لمس جنسی، رابطه با جنس مخالف و در انتها همجنس گرایی، اختصاص داشت.

بخش آخر نتایج در خصوص همبستگی بین فعالیتهای اوقات فراغت و آسیبهای اجتماعی بود که این دو متغیر دارای رابطه معنی داری با یکدیگر نبودند، همچنین در بین متغیرهای فعالیتهای اوقات فراغت (نتایج تحلیل رگرسیون) فعالیتهای ورزشی، بیشترین تاثیر منفی معنی داری را بر انواع آسیبهای اجتماعی مذکور داشتند.

واژگان کلیدی: اوقات، فعالیتهای اوقات فراغت، جوانان، آسیبهای اجتماعی، همجنس گرایی، انحراف جنسی

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۳/۱۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۱۲/۱۰

۱- استاد گروه جامعه شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (نویسنده مسئول) d_mahdavy@yahoo.com

۲- دانش آموخته رشته پژوهش علوم اجتماعی r.tamizy@yahoo.com

مقدمه

اوقات فراغت دلپذیرترین اوقات آدمی است. بخشی از عمر او که از آن خود او است، ساعتی فارغ از کار روزانه و رنج ایام که صرف آن چیزی می کند که خود می خواهد، خود بر می گزیند و اگر عاملی بیرونی دخالت نکند، به رضا و رغبت دل می گذارند. این اوقات برای مؤمنان لحظه های نیایش و خلوت با معبود، برای عالمان و اندیشمندان، دقایق تعمق و تحقیق و تفکر (همچنانکه نیوتن، در وقت فراغت خود که زیر درخت در حال استراحت بوده، در اثر افتادن سیب، یکی از قوانین بزرگ را کشف می کند). این اوقات برای هنرمندان، زمان پدید آوردن و ساختن، و برای برخی افراد، با توجه به تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از ایران، آسیب زاترین و ملال آورترین اوقات است. خلاءهایی که نمی دانند چگونه و با چه وسیله ای پر کنند، و از این روست که این اوقات، برای دسته ای از مردم، بارورترین و شوق انگیزترین ساعات، و برای عده ای، کسل کننده ترین و مفسدانگیزترین اوقات است. همین تفاوت بارز، بویژه اگر مجموع اوقات سالم و پربار و ناسالم را در همه جوامع بشری در نظر بگیریم، نشان می دهد که، این بخش از عمر آدمی چه اهمیتی می تواند داشته باشد. زمان عظیمی که یک سوی آن بارور کردن عمر و زندگی و سوی دیگر آن تباه شدن و هدر رفتن این لحظات شیرین و زودگذر است. چرا که فرصتها و اوقات گرانبهای عمر آدمی همچون ابرهای آسمان در گذر است.

در هر حال هر چه هست «اوقات فراغت» نزدیکترین پیوند را با زندگی معنوی و فرهنگ دارد. اوقاتی که به میل و اراده، در راه آموختن، آفریدن، ساختن، پژوهش، تربیت، مشارکت های داوطلبانه اجتماعی، خدمات رایگان انسانی، گسترش افقهای فکری، و در بسیاری از عرصه های دیگر صرف می شود.

طرح و بیان مساله

نیاز به گذران اوقات فراغت به گونه ای اجتناب ناپذیر به منزله یک ارزش برای تمام افراد جامعه و به عنوان یک پدیده اجتماعی و فرهنگی مطرح است که مانند هر پدیده دیگر بر جامعه تاثیر می گذارد و از آن تاثیرپذیر است. علی الخصوص اوقات فراغت به دلیل داشتن ویژگیهای خاص خود، مورد توجه جامعه شناسان و روانشناسان و مسئولان مملکتی می باشد. فراغت محصول دنیای

کج رفتاری و اوقات فراغت.....۷

صنعتی است زیرا قبل از آن کار افراد چه به صورت گروهی و چه انفرادی شکل خلاقیتی داشت و فرد در حین کار احساس فراغت نیز می‌نمود چون هدف سودجویانه در کار نبود (زامدی، ۱۳۷۰، ص ۸۰). در دنیای پسا صنعتی، حدود نیمی از ساعات بیداری جوانان وقت آزاد است و جوانان اروپایی نیز در همین حدود یا اندکی کمتر دارای وقت آزاد هستند. در حالیکه جوانان آسیایی ظاهراً یک چهارم تا یک سوم از زمان بیداری آنان به فراغت اختصاص دارد (لارسن، ۲۰۰۲، ص ۱۲۵).

حتی آنچنانکه بررسی شده است تفاوت‌های سنی بیش از تفاوت‌های جنسی در نحوه گذران اوقات فراغت افراد اثرگذار می‌باشند بطوریکه جوانان آشکارا بیش از افراد میانسال یا بزرگسال به فعالیت‌های تفریحی پر جنب و جوش روی می‌آورند (جعفری، ۱۳۸۱، ص ۶۱).

زیمیل [۵] معتقد است در قلمرو اوقات فراغت است که ماجراجویی رخ می‌دهد، ماجراجویی این فرصت را برای فرد فراهم می‌آورد که هر چند کوتاه، از اجبارها و محدودیت‌های چنین نظم اجتماعی رها شود. ماجراجویی، نوید هیجان، نوآوری و خودشکوفایی را می‌دهد. آنچه او مطرح می‌کند یکی از جنبه‌های بسیار مهم‌تر و فراگیرتر زندگی مدرن است، جنبه‌ای که پیش از این در تحقیقات جامعه‌شناختی به کلی نادیده گرفته شده بود، مفهوم ماجراجویی، فعالیت‌های گوناگونی را در بر می‌گرفت که شامل سفر، رقابت‌های ورزشی، قمار، فعالیت‌های بیرون از خانه مانند قایق‌رانی، کوهنوردی و ... می‌شود (کیوسیتو، ۱۳۷۸، ص ۱۷۸).

عده‌ای معتقدند که فراغت نیز مانند هر پدیده اجتماعی دیگر دارای کارکردهایی است که ممکن است مثبت یا منفی باشد، کیوی پلتو [۶] و همکارانش (کیوی پلتو، ۲۰۰۵، ص ۷۱) از اعضای انجمن عصب‌شناسی سوئد و گانگ هو [۷] و همکارانش (گانگ هو، ۲۰۰۷) از اعضای انجمن سلامت ملی فنلاند، در پژوهش‌های خود، پیامدهای نحوه گذران اوقات فراغت را بر سلامت جسمانی مورد بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیدند که، داشتن فعالیت‌های فیزیکی منظم در اوقات فراغت، همانند پیاده‌روی و قدم زدن، فرد را از مبتلا شدن به بیماری زوال عقل، آلزایمر، بیماری‌های قلبی و عروقی و دیابت نوع اول در سنین بالا می‌رهاند (تاثیر اوقات فراغت بر سلامت جسمانی) از طرفی شاو [۸] ۱۹۹۵، در بررسی خود به این نتیجه رسید که نوع فعالیت‌های اوقات فراغت در رشد شخصیت افراد تاثیر دارد. همچنین هاوارد و باربارا [۹] ۱۹۹۵، اثرات مستقیم فعالیت‌های اوقات فراغت روی سلامت جسمانی، سلامت روانی و تأمین سلامت فکری را مورد بررسی قرار داده‌اند. اما

تمامی این تحقیقات، یک طرف قضیه را نشان می‌دهند که همگی شامل پیامدهای مفید و مثبت فعالیت‌های فراغتی است ولی روی دیگر قضیه، بنا به گفته ادینگتون [۱۰]، مربوط به پر کردن اوقات فراغت با فعالیت‌های مخرب و منحرف است. بنا به نظر افروز، اوقات فراغت بستر مطلوبی برای جریان نیکوی رشد شخصیت و اعتلای وجود و یا زمینه همواری برای بروز اختلالات رفتاری و انحرافات اخلاقی و بزهکاری‌های اجتماعی است (افروز، ۱۳۷۰، ص ۳۵).

و همچنین با در نظر گرفتن این یافته که رابطه بین انحرافات اجتماعی و نحوه گذران اوقات فراغت معنی‌دار می‌باشد (کوهستانی، ۱۳۷۸) و التفات به این یافته که گرایش به خشونت جسمی در محیط پیرامون، یک ویژگی مشخص از جوانانی است که اوقات فراغت خود را باهم گذرانده بودند (ساوینا، ۲۰۰۸) یا افزایش میزان انحرافات جوانان در ساعات بعد از مدرسه و علی‌الخصوص ساعات فراغت (نشریه حقوق جوانان، ۱۹۹۹) در می‌یابیم که در بسیاری از موارد اوقات فراغت پیش از همه به عنوان فرصتی برای رفتارهای مشکل‌آفرین جوانان تصور می‌شود - به عنوان زمانی که در آن جوانان به ایجاد دردسر می‌پردازند، در خیابانها پرسه می‌زنند، به فعالیت‌های جنسی مخاطره‌آمیز می‌پردازند و مدت زیادی را صرف تماشای تلویزیون می‌کنند و این نگرانی‌ها از بابت خطرات بالقوه در زمان فراغت قابل قبول هستند. اوقات فراغت همچنین فرصتی برای بازی و تفریح، برای ابراز وجود، استراحت و زمانی برای جوانان جهت آزمایش حس خویشتن‌داری نوظهور خود است. علاوه بر این، اوقات فراغت زمانی است که فراگیری و رشد صورت می‌گیرد، نه یادگیری به معنای آکادمیک آن، اما در عین حال دارای اهمیتی است برابر با آنچه در داخل مدرسه انجام می‌شود. اوقات فراغت بستری مناسب برای جوانان است که در آن نقش خود را به عنوان یاری‌دهندگان، تغییردهندگان، شرکت‌کنندگان در توسعه اجتماعی جوامع خود ایفا کنند. اینها همه فرصتهای حاصل از اوقات فراغت است. با این حال در موارد متعدد، خطر به جای فرصت در کمین جوانان می‌نشیند (لارسن، ۲۰۰۲، ص ۱۲۷).

هر فعالیتی دارای کارکردی، مثبت و منفی است، بطوریکه اگر استراحت، رفع خستگی، جبران صدمات جسمی و روانی، تفریح، رشد شخصیت، پرورش استعدادها، ایجاد پیوندهای اجتماعی [۱۱]، رشد جسمانی [۱۲]، ایجاد تهییج [۱۳]، گریز از یکنواختی [۱۴]، حس استقلال و آزادی [۱۵] یاد ایام گذشته [۱۶]، فرصت خطر کردن [۱۷]، حس موفقیت [۱۸]، جنبه اکتشافی بودن [۱۹]، وضوح

ارزشهای تمرین حل مشکلاتها، [۲۰] تجدید قوای روحی [۲۱]، بهداشت روانی [۲۲] درک زیباشناختی [۲۳] را جزو کارکردهای مثبت اوقات فراغت بدانیم، این تنها یک روی سکه است، عبارتی اوقات فراغت مانند یک شمشیر دولبه است، که بسته به شرایط عمل می‌کند، روی دیگر آن زمانی نمایان می‌شود که این اوقات با سرگرمی‌هایی پر شود که از جمله کارکردهای منفی اوقات فراغت هستند، اگر فراغت با برنامه‌ریزی مناسب و فعالیتهای مفید پر نشود، حالت خاص خود را از دست می‌دهد و با حالاتی مانند: حوصله‌ام سر رفت، خسته شدم و ... همراه می‌گردد، این احتمال وجود دارد که این کسالت فرد را بسوی استفاده از روشهای غلط برای پر کردن این ایام سوق دهد و کارکردهای منفی آن نمایان شود (لنوی هنری، ۱۹۹۶، ص ۱۲).

این کارکردها بر اساس تحقیقات انجام شده در داخل کشورمان و سایر کشورها، از مصرف مشروبات الکلی گرفته تا استفاده از موادمخدر، دزدی، وندالیسم، قتل، روابط نامشروع جنسی و ... را شامل می‌شود که لطمات جبران‌ناپذیری را به فرد و جامعه وارد می‌کند (اسفجیر، ستاریان، زیدانیان، جواهری، زارعی، امیری و ...).

با توجه به اینکه آسیب‌شناسی اجتماعی اوقات فراغت، پیامدها و انحرافات اجتماعی اوقات فراغت را بررسی می‌کند، بنابراین بجاست اشاره شود که ساوینا [۲۴] از اعضای انجمن اجتماعی، آموزشی روسیه در پژوهش خود تحت عنوان فراغت و خشونت جسمی، این طور بیان می‌کند «گرایش به خشونت جسمی نسبت به دیگران در بین جوانانی که اوقات فراغت خود را در کنار یکدیگر می‌گذرانند (گروه همال) بیشتر است از جوانانی که این اوقات را در کنار گروه همال خود نیستند (ساوینا، ۲۰۰۸، ص ۷۴).

تعداد مقالات علمی که به چگونگی گذران اوقات فراغت پرداخته‌اند بی‌شمار است، که نشان از اهمیت موضوع را دارد اما سخن بزرگان دین را نیز که در مورد مسائل اجتماعی غفلت ننموده‌اند را هم نباید نادیده گرفت، پیامبر اکرم (ص) فرمودند:

«دو خصلت است که بیشتر مردم با آن گمراه می‌شوند، یکی سلامت و دیگری فراغت. اگر فردی دارای سلامتی اوقات فراغت باشد و زمینه برای استفاده صحیح از آن وجود نداشته باشد مسلماً این نیرو در بیراهه و گمراهی صرف خواهد شد لذا برای پر کردن اوقات فراغت این دو موضوع باید در نظر باشد که از هر کدام در چه زمینه‌ای باید استفاده کرد» (کافی، ص ۱۵۲).

از طرفی با پرداختن به این مطلب که، جمعیت جوان (۱۵ تا ۲۹ ساله) تبریز در سال ۱۳۸۵ بر اساس آمار مربوط به سازمان ملی برابر ۴۸۶۵۲۴ نفر می‌باشد که رقمی معادل ۳۴/۸ درصد کل جمعیت را تشکیل می‌دهد. این ارقام حکایت از جوان بودن جمعیت می‌کند، بطوریکه مهمترین نیاز این گروه سنی تنها مساله اشتغال و ازدواج نیست بلکه پر کردن اوقات فراغت برای آنان اهمیت ویژه‌ای دارد. از طرفی تعداد ساعات فراغت جوانان به طور متوسط به ۱۸۱ دقیقه در روز می‌رسد. با یک حساب ساده ۷۴۸۸۹۴۰۵ نفر ساعت، زمان وجود دارد که می‌تواند در صورت برنامه‌ریزی مناسب، جامعه را بسوی توسعه سوق دهد ولی در غیر این صورت به تولید انواع بزهکارانی مبدل می‌شود که صدمات جبران‌ناپذیری به خود و جامعه وارد خواهند کرد. امروزه اخبار مربوط به کشتار جمعی گروهها، قتل وغارت و سوءاستفاده‌های جسمی و جنسی از کودکان و زنان، گسترش رشوه، فساد اداری، اختلاس و کلاهبرداری، رانتهای اقتصادی، سرقت اموال، اعتیاد، قاچاق مواد مخدر در صدر اخبار رویدادهای جهان قرار دارند (اسمعیلی، ۱۳۸۳، ص ۱۶).

پژوهش‌های انجام شده در ایران نشان‌دهنده آن است، که بسیاری از انحرافات و بزهکاریهای جوانان به واسطه عدم وجود برنامه صحیح در گذران اوقات فراغت جوانان پدید می‌آید. مهمترین شاهد در این زمینه آن است که در تابستان به دلیل افزایش وقت آزاد و فرصت‌های فراغتی، بیشترین بزهکاری‌ها و اختلالات رفتاری در میان جوانان به وقوع می‌پیوندد (سازمان ملی جوانان، ۱۳۸۴، ص ۴۰).

با توجه مطالب فوق‌الذکر و اضافه نمودن این مطلب که بررسی جامعه‌شناختی آسیبهای اوقات فراغت در شهر بزرگ، صنعتی و مهاجرپذیر تبریز تاکنون انجام نگرفته بود، بنابراین ضرورت داشت که این مهم برای برنامه‌ریزی صحیح این اوقات انجام گیرد.

اهداف تحقیق

با این اهداف که، شناخت انواع انحرافات موجود در وقت فراغت مد نظر بود، بطوریکه محقق سعی داشت کج روی‌ها و انحرافات موجود در اوقات فراغت را در دو حالت (جوانان به عنوان عامل و نظرسنجی از آنها) شناسایی کند، و بررسی این هدف مهم که کدام یک از انحرافات در پر کردن اوقات فراغت جوانان نقش اساسی و مهم دارند.

از اهداف مهم دیگر در این مطالعه، بررسی این هدف بود که آیا در انواع فعالیتهای فراغتی اعم از هنری، ورزشی، علمی، عملی و ... نیز ممکن است فرد دچار آسیب (انحرافات) شود. به عبارت دیگر بررسی این هدف که در فعالیتهای موجود نیز آسیبهایی وجود دارند که فرد را تهدید می کنند (در دو حالت).

روش تحقیق

شناخت علمی باید به صورت نظام یافته، بیانگر روابط علت و معلولی بین پدیدهها باشد، براساس روشهای قابل اطمینان تحصیل شده، قابل استدلال بوده، واقع بینانه و عاری از روش شخصی باشد (رفیع پور، ۱۳۷۴، ص ۱۶).

با توجه به پیچیدگی پدیدههای اجتماعی، و ابعاد گوناگون آنها، روشهای شناخت و تحقیق نیز متعدد می باشند، محقق با پدیدههای روبرو است، که در نوع خود، بی سابقه و بی هم‌تاست، پس باید، تمامی روشها را در نظر آورد و جهات مثبت و منفی هر یک را بشناسد و پس از آن یک یا چند روش را برگزیند.

این پژوهش، پژوهشی کاربردی [۲۵] است، که در جستجوی دستیابی به یک هدف علمی است. و اطلاعات سودمندی در زمینه برنامه ریزی و طرح و توسعه به شیوههای علمی در فعالیتهای اجرایی را بدست می دهد. تحقیقی است که با استفاده از نتایج تحقیقات بنیادی [۲۶] به منظور بهبود و به کمال رساندن رفتارها، روشها، ابزارها، وسایل، تولیدات، ساختارها و الگوهای مورد استفاده جوامع انسانی انجام می شود.

از آنجا که این تحقیق، قصد شناخت تاثیرات نحوه گذران اوقات فراغت بر آسیبهای اجتماعی را در بین جوانان دارد، و با استناد به اینکه اکثر مطالعاتی که در ارتباط با این موضوع، انجام گرفته اند، در یک برهه و مقطع زمانی خاصی مورد بررسی قرار گرفته اند و تحقیق و مطالعه آنها به صورت مقطعی بوده است، بنابراین برای رسیدن به نتایج مطلوب اهداف تحقیق، این تحقیق به صورت مقطعی در تابستان سال ۱۳۸۷ انجام خواهد شد.

چون هدف محقق، توصیف عینی و واقعی و منظم واقعیتهای موجود به روش کمی و کیفی درباره موضوع تحقیق می باشد یا به عبارت دیگر محقق سعی دارد تا آنچه که هست را بدون دخالت و استنتاج ذهنی گزارش دهد و نتایج عینی از موقعیت موجود بگیرد بنابراین، این تحقیق به

روش پیمایشی و از طرفی، با توجه به اینکه موضوع مورد مطالعه، انسان می‌باشد، و روشها کمی برای شناخت خصوصیات و ویژگیهای او، کافی نمی‌باشند بنابراین به روش تحقیق مبتنی بر گروه متمرکز [۲۷] برای شناخت انواع کج رفتاریها در بین جوانان انجام خواهد گرفت (روش ترکیبی). برای گردآوری اطلاعات به مباحث نظری موجود و مرتبط در بخش کتابخانه‌ها و پایان‌نامه‌ها و تحقیقات قبلی و آرائی صاحب‌نظران مراجعه گردیده (روش اسنادی) و سپس اطلاعات عینی و واقعی به صورت میدانی از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شد.

جامعه آماری در هر پژوهش بر اساس مسئله تحقیق و ضروریات آن مشخص می‌گردد. در عین حال عواملی مانند محدودیتهای اجرایی و امکانات در این میان تاثیر گذار است. در این تحقیق، به منظور رسیدن به اهداف مورد نظر، جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله، شهر تبریز به عنوان جمعیت مورد بررسی (جامعه آماری) انتخاب شدند. حجم نمونه در این پژوهش ۴۰۴ نفر (۳۵۰ نفر برای مطالعه کمی و ۵۴ نفر برای مطالعه کیفی) از جوانان شهر تبریز می‌باشد.

متغیر مستقل

نحوه گذران اوقات فراغت: فراغت وقت آزادی است که فرد را قادر می‌سازد، آنچه را دوست دارد انتخاب نماید (لس هی وود، ۲۰۰۱، ص ۹) و انواع فعالیتهای آن، با توجه به انواع طبقه‌بندیهای ارائه شده توسط کاپلان [۲۸]، دوامزده [۲۹] و ... عبارت است از: فعالیتهای ورزشی، هنری؛ اجتماعی و فرهنگی و آموزشی، سرگرم‌کننده، علمی، عملی.

فعالتهای ورزشی: شامل والیبال، فوتبال؛ شنا، پیاده‌روی و....

فعالتهای هنری: شامل نقاشی، داستان‌نویسی، عکاسی، خطاطی و....

فعالتهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی: شامل رفتن به سینما، مسجد، تئاتر، نماز جمعه، کلاسهای آموزشی و....

فعالتهای سرگرم‌کننده: شامل تماشای تلویزیون، حل جدول، فرستادن پیام کوتاه و ...

فعالتهای علمی: شامل مطالعه درسی، انجام کارهای تحقیقی، ترجمه متون و ...

فعالتهای عملی: شامل تعمیر لوازم، پرورش حیوانات، جمع‌آوری تمبر و ...

متغیر وابسته

متغیر وابسته؛ که تغییرات آن وابسته به متغیر دیگری است، در این تحقیق، آسیبهای اجتماعی است، که با توجه به معرفهای زیر مورد توجه و مطالعه قرار گرفته است. که این معرفها عبارتند از: (صدیق سروستانی، ۱۳۸۵).

الف) لمس جنسی دیگری: لمس اعضای بدن دیگری، ب) همجنس‌گرایی: هر نوع رابطه نامشروع با همجنس، ج) رابطه نامشروع با جنس مخالف: هر نوع رابطه نامشروع با جنس مخالف، شامل صحبت تلفنی، ملاقات، رفتن به جشنهای مختلط و ... د) چشم‌چرانی و متلک گفتن: مزاحمت از طریق نظربازی و متلک گفتن به جنس مخالف.

یافته های تحقیق

فرضیه: انواع آسیبهای اجتماعی در اوقات فراغت

نتایج تحقیق مقدماتی برای روش کیفی مبتنی بر گروه متمرکز در جدول (۱) آورده شده است. همانطوریکه ملاحظه می‌کنیم، جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله ساکن این مناطق، در جواب به این سوال که به نظر شما جوانان، تا چه حد در اوقات فراغت خود اقدام به این اعمال می‌کنند، نتایج زیر بدست آمده است.

بیشترین فراوانی آسیبهای اجتماعی در اوقات فراغت، به ترتیب عبارتند از: متلک گفتن، لمس جنسی، رابطه با جنس مخالف و در انتها همجنس‌گرایی.

جدول شماره (۱) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب انواع آسیبهای اجتماعی

انواع آسیبها	جمع فراوانی‌ها
همجنس‌گرایی	۱۵
رابطه با جنس مخالف	۲۳
لمس جنسی	۳۱
متلک گفتن	۴۳

فرضیه: جوانان در اوقات فراغت خود، به تفکیک جنس، مزاحم نوامیس مردم (چشم‌چرانی و متلک گفتن) می‌شوند.

با توجه به اطلاعات بدست آمده، نتیجه می‌گیریم که در اوقات فراغت:

پسران به عنوان عامل، در حد خیلی کم (با میانگین ۲/۰۱) مزاحم نوامیس مردم می‌شوند، دختران به عنوان عامل، اصلاً (با میانگین ۱/۲۷) مزاحم نوامیس مردم نمی‌شوند، از نظر خود آنها، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۴/۳۹) مزاحم نوامیس مردم می‌شوند، از نظر دختران این عمل در حد زیاد (با

۱۴ پژوهش نامه علوم اجتماعی ، سال دوم، شماره اول، بهار ۱۳۸۷

میانگین (۴/۵۴) انجام می گیرد، از نظر پسران، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۴/۲۲) این عمل را انجام می دهند.

از طرفی، بنا به نظر خود آنها، با توجه به جدول (۲)، نتیجه می گیریم که، ۸۳/۹ درصد جوانان در اوقات فراغت خود مزاحم نوامیس مردم می شوند و از این میزان ۴/۹ درصد در حد خیلی کم، ۶/۶ درصد در حد کم، ۱۶/۴ درصد تا اندازه‌ای، ۲۱/۸ درصد در حد زیاد و ۳۴/۲ درصد در حد خیلی زیاد، مرتکب این عمل می شوند پس فرضیه مورد نظر مورد تأیید است.

جدول شماره (۲) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب مزاحم نوامیس مردم شدن

مزاحم نوامیس مردم شدن (۲۶-۱)				
مجموع درصد	درصد واقعی	درصد	تعداد	
۱۲/۶	۱۲/۶	۱۲/۱	۴۲	اصلاً
۱۷/۷	۵/۱	۴/۹	۱۷	خیلی کم
۲۴/۶	۶/۹	۶/۶	۲۳	کم
۴۱/۶	۱۷/۱	۱۶/۴	۵۷	تا اندازه‌ای
۶۴/۴	۲۲/۸	۲۱/۸	۷۶	زیاد
۱۰۰	۳۵/۶	۳۴/۲	۱۱۹	خیلی زیاد
	۱۰۰	۹۶	۳۳۴	کل
		۴	۱۴	خطا
		۱۰۰	۳۴۸	کل

فرضیه: جوانان در اوقات فراغت خود، به تفکیک جنس، اقدام به لمس جنسی دیگری می کنند.

با توجه به اطلاعات بدست آمده، نتیجه می گیریم که در اوقات فراغت:

پسران به عنوان عامل، در حد خیلی کم (با میانگین ۱/۷۹)، اقدام به لمس جنسی دیگری می کنند، دختران به عنوان عامل، اصلاً (با میانگین ۱/۲۵) این عمل را انجام نمی دهند، به نظر خود آنها، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۴/۰۱) این عمل را انجام می دهند، از نظر دختران این عمل تا اندازه‌ای (با میانگین ۴/۱۰) انجام می گیرد، از نظر پسران، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۳/۹۰) این عمل را انجام می دهند.

از طرفی، با توجه به یافته ها، نتیجه می گیریم که، ۸۰/۲ درصد جوانان در اوقات فراغت خود اقدام به لمس جنسی دیگری می کنند. و از این میزان، ۶ درصد در حد خیلی کم، ۱۲/۲ درصد در حد کم، ۱۷ درصد تا اندازه‌ای، ۲۲/۴ درصد در حد زیاد و ۲۳/۶ درصد در حد خیلی زیاد، مرتکب این عمل می شوند. پس فرضیه مورد نظر مورد تأیید است.

جدول شماره (۳) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب لمس جنسی دیگری

لمس جنسی دیگری (۲۶-۱۱)				
مجموع درصد	درصد واقعی	درصد	تعداد	
۱۶/۰	۱۶/۰	۱۵/۲	۵۳	اصلاً
۲۲/۳	۶/۳	۶/۰	۲۱	خیلی کم
۳۴/۰	۱۱/۷	۱۱/۲	۳۹	کم
۵۱/۸	۱۷/۸	۱۷/۰	۵۹	تا اندازه‌ای
۷۵/۳	۲۳/۵	۲۲/۴	۷۸	زیاد
۱۰۰	۲۴/۴	۲۳/۶	۸۲	خیلی زیاد
	۱۰۰	۹۵/۴	۳۳۲	کل
		۴/۶	۱۶	خطا
		۱۰۰	۳۴۸	کل

فرضیه: جوانان در اوقات فراغت خود، به تفکیک جنس، اقدام به رابطه نامشروع با همجنس می‌کنند.

با توجه به اطلاعات بدست آمده، نتیجه می‌گیریم که در اوقات فراغت:

پسران به عنوان عامل، اصلاً (با میانگین ۱/۳۴)، اقدام به رابطه نامشروع با همجنس نمی‌کنند، دختران به عنوان عامل، اصلاً (با میانگین ۱/۰۹) این عمل را انجام نمی‌دهند، به نظر خود آنها، جوانان در حد کم (با میانگین ۳/۵۳) این عمل را انجام می‌دهند، از نظر دختران این عمل تا اندازه‌ای (با میانگین ۳/۵۹) انجام می‌گیرد، از نظر پسران، جوانان در حد کم (با میانگین ۳/۴۶) این عمل را انجام می‌دهند.

از طرفی، با توجه به جدول (۴)، نتیجه می‌گیریم که، ۷۶/۴ درصد جوانان در اوقات فراغت خود اقدام به رابطه نامشروع با همجنس می‌کنند. و از این میزان، ۱۳/۲ درصد در حد خیلی کم، ۱۳/۲ درصد در حد کم، ۱۶/۷ درصد تا اندازه‌ای، ۱۵/۸ درصد در حد زیاد و ۱۷/۵ درصد در حد خیلی زیاد، مرتکب این عمل می‌شوند. پس فرضیه مورد نظر تایید است.

جدول شماره (۴) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب رابطه با همجنس

رابطه با همجنس (۲۶-۱۳)				
مجموع درصد	درصد واقعی	درصد	تعداد	اصلاً
۱۹/۶	۱۹/۶	۱۸/۷	۶۵	خیلی کم
۳۳/۵	۱۳/۹	۱۳/۲	۴۶	کم
۴۷/۴	۱۳/۹	۱۳/۲	۴۶	تا اندازه‌ای
۶۵/۰	۱۷/۵	۱۶/۷	۵۸	زیاد
۸۱/۶	۱۶/۶	۱۵/۸	۵۵	خیلی زیاد
۱۰۰	۱۸/۴	۱۷/۵	۶۱	کل
	۱۰۰	۹۵/۱	۳۳۱	خطا
		۴/۹	۱۷	کل
		۱۰۰	۳۴۸	

فرضیه: جوانان در اوقات فراغت خود به تفکیک جنس، اقدام به رابطه نامشروع با جنس مخالف می‌کنند. با توجه به اطلاعات بدست آمده، نتیجه می‌گیریم که در اوقات فراغت: پسران به عنوان عامل، در حد خیلی کم (با میانگین ۱/۶۶)، اقدام به رابطه نامشروع با جنس مخالف می‌کنند، دختران به عنوان عامل، اصلاً (با میانگین ۱/۲۰) این عمل را انجام نمی‌دهند، به نظر خود آنها، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۳/۹۲) این عمل را انجام می‌دهند، از نظر دختران این عمل تا اندازه‌ای (با میانگین ۳/۹۸) انجام می‌گیرد، از نظر پسران، جوانان تا اندازه‌ای (با میانگین ۳/۸۵) این عمل را انجام می‌دهند. از طرفی، با توجه به جدول (۵)، نتیجه می‌گیریم که، ۷۸/۷ درصد جوانان در اوقات فراغت خود اقدام به رابطه نامشروع با جنس مخالف می‌کنند و از این میزان، ۹/۲ درصد در حد خیلی کم، ۸/۶ درصد در حد کم، ۱۶/۷ درصد تا اندازه‌ای، ۱۸/۷ درصد در حد زیاد و ۲۵/۶ درصد در حد خیلی زیاد، مرتکب این عمل می‌شوند. پس فرضیه مورد نظر تأیید است.

جدول شماره (۵) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب رابطه نامشروع با جنس مخالف

رابطه نامشروع با جنس مخالف (۲۶-۱۴)				
مجموع درصد	درصد واقعی	درصد	تعداد	اصلاً
۱۷/۷	۱۷/۷	۱۷/۰	۵۹	خیلی کم
۲۷/۳	۹/۶	۹/۲	۳۲	کم
۳۶/۳	۹/۰	۸/۶	۳۰	تا اندازه‌ای
۵۳/۸	۱۷/۴	۱۶/۷	۵۸	زیاد
۷۳/۳	۱۹/۵	۱۸/۷	۶۵	خیلی زیاد
۱۰۰	۲۶/۷	۲۵/۶	۸۹	کل
	۱۰۰	۹۵/۷	۳۳۳	خطا
		۴/۳	۱۵	کل
		۱۰۰	۳۴۸	

تفسیر ضرایب همبستگی شاخصها و متغیرهای تحقیق

در این قسمت، برای بررسی رابطه‌ی میان فعالیت‌های فراغتی در شش زیرمجموعه‌ی فعالیت‌های ورزشی، هنری، اجتماعی، سرگرم‌کننده، علمی و عملی با آسیب‌های اوقات فراغت در قالب دو بخش عامل آسیب (خود فرد) و وضع موجود (نظرسنجی در مورد جوانان جامعه)، داده‌های موجود با استفاده از ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

رابطه فعالیت‌های ورزشی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

بر اساس نتایج بدست آمده، در بخش عامل آسیب (خود فرد) رابطه‌ی معنی‌داری بین فعالیت‌های ورزشی و آسیب‌های مذکور مشاهده نشد.

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، رابطه منفی و معنی‌داری بین انجام فعالیت‌های ورزشی و مزاحم نوامیس مردم شدن و لمس جنسی دیگران مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی بر اساس نظرسنجی انجام شده هرچه افراد جامعه برای پرکردن اوقات فراغت خود به فعالیت‌های ورزشی روی آورند از میزان آسیب‌های مذکور در این افراد کاسته می‌شود.

جدول شماره (۶) رابطه‌ی فعالیت‌های ورزشی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

لمس جنسی دیگران	مزاحم نوامیس مردم شدن	ضریب همبستگی (r)	فعالیت‌های ورزشی
-۰/۱۲۰	-۰/۱۱۴	سطح معنی‌داری	
۰/۰۳۴	۰/۰۴۵	تعداد آزمودنی	
۳۱۰	۳۱۱		

رابطه فعالیت‌های هنری با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

بر اساس یافته‌های حاصل، در بخش عامل آسیب (خود فرد)، رابطه‌ی معنی‌داری بین فعالیت‌های هنری و آسیب‌های اوقات فراغت مشاهده نشد.

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، رابطه‌ی معنی‌داری بین انجام فعالیت‌های هنری و آسیب‌های اوقات فراغت مشاهده نشد.

رابطه فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

در بخش عامل آسیب (خود فرد)، بر اساس نتایج موجود، رابطه‌ی معنی‌داری بین فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با آسیب‌های اجتماعی مشاهده نشد.

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، رابطه منفی و معنی‌داری بین انجام فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با مزاحم نوامیس مردم شدن، لمس جنسی دیگری، رابطه نامشروع با جنس مخالف، مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی بر اساس نظرسنجی انجام شده هر چه افراد جامعه برای پر کردن اوقات فراغت خود به فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و آموزشی روی آورند از میزان آسیب‌های مذکور در این افراد کاسته می‌شود.

جدول شماره (۷) رابطه فعالیت‌های هنری با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

رابطه نامشروع با جنس مخالف	لمس جنسی دیگری	مزاحم نوامیس مردم شدن	ضرب همبستگی (۲)	فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی
-۰/۱۲۵	-۰/۱۳۴	-۰/۱۴۳	سطح معنی‌داری	
۰/۰۲۹	۰/۰۱۹	۰/۰۱۲	تعداد آزمودنی	
۳۰۵	۳۰۴	۳۰۷		

رابطه فعالیت‌های سرگرم‌کننده با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

بر اساس نتایج بدست آمده، در بخش عامل آسیب (خود فرد) رابطه مثبت و معنی‌داری بین فعالیت‌های سرگرم‌کننده با مزاحم نوامیس مردم شدن، لمس جنسی دیگری و رابطه نامشروع با جنس مخالف مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی هر چه فرد اوقات فراغت خود را بیشتر با فعالیت‌های سرگرم‌کننده سپری می‌کرد، بیشتر دچار آسیب‌های مذکور می‌شد.

جدول شماره (۸) رابطه فعالیت‌های سرگرم‌کننده با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

رابطه نامشروع با جنس مخالف	لمس جنسی دیگران	مزاحم نوامیس مردم شدن	ضرب همبستگی (۲)	فعالیت‌های سرگرم‌کننده
۰/۱۳۴	۰/۱۸۱	۰/۲۰۸	سطح معنی‌داری	
۰/۰۱۶	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰۱	تعداد آزمودنی	
۳۲۲	۳۲۰	۳۲۲		

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، بایستی اشاره داشت که هیچ رابطه معنی‌داری بین فعالیت‌های سرگرم‌کننده و آسیب‌های مورد مطالعه مشاهده نشد.

رابطه فعالیت‌های علمی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

بر اساس نتایج موجود، در بخش عامل آسیب (خود فرد)، رابطه منفی و معنی‌داری بین فعالیت‌های علمی با لمس جنسی دیگری مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی هر چه فرد اوقات

فراغت خود را بیشتر با فعالیت‌های علمی سپری می‌کرد از آسیب مربوط به لمس جنسی دیگری کاسته می‌شد.

جدول شماره (۹) رابطه فعالیت‌های علمی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

لمس جنسی دیگری		
-۰/۱۳۸	ضرب همبستگی (۲)	فعالیت‌های علمی
۰/۰۱۲	سطح معنی‌داری	
۳۳۱	تعداد آزمودنی	

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، رابطه معنی‌داری بین انجام فعالیت‌های علمی و آسیب‌های اجتماعی، مشاهده نشد.

رابطه فعالیت‌های عملی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، در بخش عامل آسیب (خود فرد) رابطه مثبت و معنی‌داری بین فعالیت‌های عملی با مزاحم نوامیس مردم شدن، رابطه نامشروع با هم‌جنس، مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی هر چه فرد اوقات فراغت خود را بیشتر با فعالیت‌های عملی سپری می‌کرد، بیشتر دچار آسیب‌های مذکور می‌شد.

جدول شماره (۱۰) رابطه فعالیت‌های عملی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

رابطه نامشروع با هم‌جنس	مزاحم نوامیس مردم شدن		
۰/۱۶۲	۰/۱۸۱	ضرب همبستگی (۲)	فعالیت‌های عملی
۰/۰۰۳	۰/۰۰۱	سطح معنی‌داری	
۳۳۹	۳۳۸	تعداد آزمودنی	

در بخش آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه)، رابطه منفی و معنی‌داری بین انجام فعالیت‌های عملی با مزاحم نوامیس مردم شدن و لمس جنسی دیگری مشاهده شد ($P < 0/05$). به عبارتی بر اساس نظرسنجی انجام شده هر چه افراد جامعه برای پرکردن اوقات فراغت خود به فعالیت‌های عملی می‌پردازند از میزان آسیب‌های مذکور در این افراد کاسته می‌شود.

جدول شماره (۱۱) رابطه فعالیت‌های عملی با آسیب‌های اجتماعی اوقات فراغت

لمس جنسی دیگری	مزاحم نوامیس مردم شدن		
-۰/۱۱۶	-۰/۱۶۲	ضرب همبستگی (۲)	فعالیت‌های عملی
۰/۰۲۸	۰/۰۰۳	سطح معنی‌داری	
۳۲۴	۳۲۵	تعداد آزمودنی	

نتایج تحلیل رگرسیون

در ادامه برای تبیین و پیش بینی آسیب‌های مربوط به وضع موجود (نظرسنجی در مورد جامعه) از روی فعالیت‌های فراغتی شش‌گانه و تعیین عوامل مؤثر بر این آسیب‌ها از آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

جدول شماره (۱۲) رابطه‌ی بین متغیر ملاک (آسیب) و متغیرهای پیش بین (فعالیت‌های فراغتی)

مدل	R	R ²	R ² اصلاح شده	خطای معیار تخمین
کلی	۰/۱۸۱	۰/۰۳۳	۰/۰۱۳	۱/۵۱

با توجه به جدول (۱۲) مقدار R که نشان‌دهنده‌ی میزان ارتباط خطی بین متغیرهای پیش‌بین و متغیر ملاک می‌باشد برابر با ۰/۱۸۱ است. اما در این بخش تغییرات R² بسیار مهم است؛ زیرا تغییر در پیش‌بینی متغیر ملاک را با افزودن یک بلوک دیگر از متغیرهای پیش بین نشان می‌دهد. مقدار R² نشان می‌دهد که تنها ۳/۳ درصد انحراف در متغیر آسیب‌های مربوط به جامعه به علت فعالیت‌های فراغتی بوده است. به عبارتی عوامل دیگری نیز وجود دارند که تغییرات واریانس آسیب‌های مربوط به جامعه ناشی از تغییرات واریانس آنها است. اما در کل با توجه به جدول شماره (۱۳)، باید عنوان کرد که میزان رگرسیون معنی‌دار نمی‌باشد (P ≥ ۰/۰۵؛ F=۱/۶۷)، و بدین معنی است که مجموعه متغیرهای پیش‌بین (فعالیت‌های فراغتی) نمی‌توانند بطور معنی‌داری متغیر ملاک (آسیب‌های مربوط به جامعه) را تبیین می‌کنند.

جدول شماره (۱۳) آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه

P	F	میانگین مجذورات	درجه آزادی	جمع مجذورات	مدل	
۰/۱۲۶	۱/۶۷	۳/۸۳	۶	۲۳	رگرسیون	کلی
		۲/۲۸	۲۹۷	۶۷۸/۴۵	باقیمانده	
			۳۰۳	۷۰۱/۴۵	کل	

در نهایت با توجه به جدول (۱۴)، ضریب استاندارد شده‌ی رگرسیون برای فعالیت‌های ورزشی برابر $\beta = -0/143$ و معنی‌دار می‌باشد (P=۰/۰۱۶؛ t=-۲/۴۱). به عبارتی از بین فعالیت‌های فراغتی شش‌گانه تنها فعالیت‌های ورزشی به عنوان عامل مؤثر بر آسیب‌های فراغتی جامعه محسوب می‌شود که با توجه به ضریب منفی آن می‌توان اظهار نمود که با افزایش انجام فعالیت‌های ورزشی از بروز آسیب‌های فراغتی در جامعه کم می‌شود.

جدول شماره (۱۴) پیش‌بینی آسیب‌های مربوط به جامعه از روی فعالیت‌های فراغتی

P	t	ضرایب استاندارد نشده		مدل	
		Beta	خطای معیار		
≤۰/۰۱	۹/۳۲		۰/۳۷	۳/۵۲	(ثابت)
۰/۰۱۶	-۲/۴۱	-۰/۱۴۳	۰/۰۵۹	-۰/۱۴۲	فعالیت‌های ورزشی
۰/۹۲۵	۰/۰۹۵	۰/۰۰۶	۰/۰۶۸	۰/۰۰۶	فعالیت‌های اجتماعی
۰/۶۶	-۰/۴۴	-۰/۰۲۷	۰/۰۶۲	-۰/۰۲۷	فعالیت‌های هنری
۰/۹۳	-۰/۰۸۵	-۰/۰۰۵	۰/۰۶۰	-۰/۰۰۵	فعالیت‌های عملی
۰/۴۵۰	۰/۷۵۶	۰/۰۴۹	۰/۰۶۱	۰/۰۴۶	فعالیت‌های علمی
۰/۰۸۲	۱/۷۴	۰/۱۰۳	۰/۰۶۹	۰/۱۲۰	فعالیت‌های سرگرمی

بحث و نتیجه گیری

ورود به زندگی خصوصی افراد و بررسی ابعاد و عمق آن از مشکلات دیرینه روانشناسان و جامعه‌شناسان به شمار می‌آمده است و به همین دلیل بررسی و مطالعه رفتارهای انحرافی، با محدودیت‌ها و مشکلات عدیده‌ای همراه می‌باشد. ولی با این وجود، شناخت این مهم، از ضروریات هر جامعه است.

با توجه به یافته‌های تحقیق، مشاهده می‌شود که جوانان در اوقات فراغت خود به ترتیب آسیبهایی، متلک گفتن، لمس جنسی دیگری، رابطه نامشروع با جنس مخالف و همجنس‌گرایی را انجام می‌دهند. ولی در صورتی که در این اوقات، فعالیت‌های ورزشی، را که شامل (فوتبال، والیبال، شنا، اسکی، پیاده روی، بیلارد و...) انجام دهند، در حالتی که جوان به عنوان عامل آسیب در نظر گرفته شود، رابطه معنی‌داری بین فعالیت‌های ورزشی و آسیبهایی مورد نظر وجود ندارد، و در حالت نظر سنجی نیز، هر چه جوانان اوقات فراغت خود را به فعالیت‌های ورزشی اختصاص دهند، از آسیبهایی مربوط به مزاحمت به نوامیس مردم (متلک گفتن) و لمس جنسی دیگری کاسته می‌شود. همچنین در صورتی که این اوقات را به فعالیت‌های علمی شامل (مطالعه درسی، کار ترجمه، مطالعه مقالات علمی، کار تحقیقی و شرکت در سمینارهای علمی) اختصاص دهند، در حالت نظر سنجی، این نوع فعالیت‌ها باعث کاهش آسیب لمس جنسی دیگری می‌شوند. فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، که شامل (کلاسهای آموزشی، دیدار اقوام، رفتن به سینما، تئاتر، مسابقات ورزشی،...) می‌باشد، در حالت نظر سنجی باعث کاهش مزاحمت به نوامیس مردم، لمس جنسی و رابطه نامشروع با جنس مخالف می‌گردد. ولی در ارتباط با فعالیت‌های

سرگرم کننده (استراحت، بیکاری، قدم زدن با دوستان، تماشای تویزیون و برنامه های ماهواره و سی دی، گوش دادن به موسیقی، گردش با ماشین شخصی، رفتن به کافی نت، قهوه خانه و...) این نوع فعالیتها در حالت عامل، باعث افزایش آسیبهای اجتماعی، مزاحمت به نوامیس مردم، لمس جنسی دیگری و رابطه نامشروع با جنس مخالف، می شوند. پس اگر در این اوقات، جوانان به فعالیت خاصی نپردازند و این چند ساعت را به بطالت و بیکاری و فعالیتهای سرگرم کننده، صرف کنند، دچار انواع آسیبهای اجتماعی از جمله، متلک گفتن، لمس جنسی، رابطه با جنس مخالف و در انتها همجنس گرایی، می شوند. ولی فعالیتهای علمی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و به خصوص ورزشی، باعث کاهش، آسیبهای مورد نظر می شود. بنابراین پیشنهاد می شود:

- توسعه امکانات ورزشی برای جوانان و برنامه ریزی برای گرایش بیشتر جوانان به فعالیت های ورزشی.

- آموزش جوانان از طریق رسانه های عمومی، برای هدایت آنها به برنامه ریزی برای اوقات فراغت.

- توسعه کلاسهای آموزشی رایگان یا در حد امکان با هزینه کمتر، برای شرکت جوانان در این کلاسها.

- تشویق جوانان به مشارکت در کارهای علمی و اجتماعی و فرهنگی.

- هدایت جوانان به استفاده از برنامه های مفید تلویزیون و ماهواره و اینترنت.

پی نوشت ها

1- Josh	8- Shaw susan
2- Sexual palpat	9-Tinsky Howard E & Aeldredge Barbara D.
3- Homosexual	10- Edington
4-Liaison	11- Social bonding
5- Simmel Georg	12- physical development
6- Miia Kivipelto	13- Stimulation
7- Gang Hu	14- Fantasy and Escape
15- Independence and Freedom	23- Aesthetic Appreciation
16- Nostalgia	24- Savina N. N
17- Risk Opportunity	25- Applied research
18- Sense of Achievement	26- Fundamental
19- Exploration	27- Focuse group research
20- Problem Solving/Rallues Clarification	28- Kaplan, M
21- Spiritual	29- Jofer, Dumazedier
22- Mental Health	

منابع

- اسمعیلی، وحید(۱۳۸۳). "بررسی عوامل مؤثر بر جرم". پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی تهران، افروز، غلامعلی (۱۳۷۰). **هنگامه‌های فراغت زمینه‌ساز بهداشت روانی**. تهران: انتشارات آموزش و پرورش، تورکلید، سن (۱۳۸۲). **اوقات فراغت**. ترجمه عباس اردکانیان. تهران: انتشارات نوربخش، جعفری، جلال(۱۳۸۱). "بررسی عوامل مؤثر بر چگونگی گذران اوقات فراغت معلمان شهر رشت". پایان‌نامه ارشد، دانشگاه واحد تهران شمال، رفیع‌پور، فرامرز(۱۳۷۴). **کندوکاوها و پنداشت‌ها**. تهران: شرکت سهامی انتشار، زاهدی اصل(۱۳۷۰). **جامعه‌شناسی فراغت**. تهران: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، ستوده، هدایت‌الله(۱۳۸۲). **آسیب‌شناسی اجتماعی**. تهران: آوای نور، صدیق سروسناتی، رحمت‌الله(۱۳۸۵). **آسیب‌شناسی اجتماعی**. تهران: انتشارات آن، فرجاد، محمدحسین(۱۳۷۲). **آسیب‌شناسی اجتماعی (ستیزه‌های خانواده و طلاق)**. تهران: منصوری، چاپ اول، کوهستانی، حسینعلی(۱۳۷۸). **پژوهشی در اوقات فراغت و راههای بهره‌وری از آن**. مشهد: نشر تپه، کیوستیو، پیترا(۱۳۷۸). **اندیشه‌های بنیادی در جامعه‌شناسی**. ترجمه منوچهر صبوری. تهران: نشر نی، گزارش ملی جوانان(۱۳۸۴). **بررسی وضعیت فراغت جوانان**. تهران: اهل قلم، لئو بی هنری، و جانت شاکسمیت(۱۳۸۰). **سبک‌های زندگی جوانان و اوقات فراغت**. ترجمه مرتضی ملانظر. تهران: نسل سوم، لس هی وود و... [دیگران](۱۳۸۰). **اوقات فراغت**. ترجمه محمد احسانی. تهران: نشر امید دانش، محسنی، منوچهر(۱۳۸۶). **جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی**. تهران: طهوری، مهدوی، محمدصادق(۱۳۷۹). **طرح پژوهشی آسیب‌شناسی فرهنگی دانشجویان**، نوابخش، مهرداد(۱۳۸۶). **مبانی نظریه در جامعه‌شناسی**. تهران: نشر پردیس دانش، Bauer & Jan Kucera & Peter Marianek(2008). **Recreation and leisure time**. International Youth Foundation. 32 South Street, Suite 500, Baltimore, MD 21202, USA. Bauer, R(2006). **Social Problems and the quality of life**. 10th. Ed New York. McCraw Hill. CAPT, Child Accident prevention Trust(2002). **Taking chances: the lifestyles and leisure risk of young people**.CAPT Group press. Furlong , A, Stalder. B and Azzopardi, A(2000). **vulnerable youth : perspective on vulnerability in education. employment and leisure in Europe**. France : council of Europe. Gang Hu(2007). **Occupational, Commuting, and Leisure-Time Physical Activity in Relation to Cardiovascular Mortality Among Finnish Subjects With Hypertension** Department of Health Promotion and Prevention of Chronic Diseases. **National Public, Health Institute**. Helsinki, Finland.

- Larson R. Wilson. S. Brown. B. Furstenberg. F. S. verma. S(2002).Changes in adolescents Interpersonal Experiences. Are they Being Prepared for adult relationships in the Twenty-first century?.**Journal of research on adolescence**. 121-130.
- Malley. N & Kroupp. R(2004). "Education Researchers Have Concerns about How Children Spend Their Leisure Time". OSU (Oregon State University). Kaye Academic College of Education in Beer Sheva.
- Miia, Kivipelto(2005).Leisure-time physical activity at midlife and the risk of dementia and Alzheimer's disease. Aging Research Center Division of Geriatric Epidemiology. Neurotec. Karolinska Instituted, Stockholm, Sweden.
- National Report Series N/A(1999)."Leisure time". **Juvenile Justice Bulletin**. P:23.
- Nippold. M. A & Dutlie. J. K(2005)."Literacy as a Leisure Activity: Free-Time Preferences of Older Children and Young Adolescents". **Journal Articles Reports Research**.
- Savina. N. N(2008)."Leisure time and deviances". **Russia Education Society**, P:74
- Youth Media Council (2002).**Speaking for ourselves: A youth Assessment of local News Coverage**. San Francisco: We interrupt this message,
- Semaines Socales(2003). Violence. Paris, Bayard.
- Smith, S(2004). Leisure time physical and activity behavievir Tree British cites. **vierbrock**. DC. MCGEN.
- Youth Media Council (2002). **Speaking for ourselves: A youth Assessment of local News Coverage**. San Francisco:We interrupt this message.